

**UCHWAŁA NR V/31/2024
Rady Miejskiej w Stargardzie
z dnia 18 czerwca 2024 r.**

**w sprawie rozpatrzenia skargi na Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
w Stargardzie**

Na podstawie art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 721) uchwala się, co następuje:

§ 1. Skargę na działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie udzielania pomocy dla niepełnosprawnego syna, uznaje się za bezzasadną.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Michał Bryła

Opinia Nr 66/2024
Do projektu nie zgłasza zastrzeżeń
pod względem prawnym i redakcyjnym
RADCA PRÁWNY

Jolanta Chojnicka-Grabarz
mgr Jolanta Chojnicka-Grabarz

UZASADNIENIE

W dniu 24 kwietnia 2024 roku [imię i nazwisko] wniosła do Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie skargę na działania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie. W dniu 2 maja 2024 roku Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie zgodnie z właściwością przekazał do Rady Miejskiej w Stargardzie skargę z dnia 22 kwietnia 2024 roku dotyczącą działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie w zakresie udzielania pomocy dla niepełnosprawnego syna

Na posiedzeniu w dniu 27 maja 2024 roku członkowie Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej zapoznali się z dokumentami w tej sprawie, dodatkowo posłkując się wyjaśnieniami złożonymi na posiedzeniu Komisji przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie. Skarżąca została poinformowana o rozpatrzeniu skargi przez merytoryczną Komisję oraz Radę Miejską w terminach wskazanych w piśmie ERM.0012.3.3.2024.1 z dnia 20 maja 2024 roku. Skarżąca na posiedzenie Komisji przybyła, złożyła obszernie wyjaśnienia w zakresie sytuacji życiowej swojej rodziny i udzieliła członkom Komisji odpowiedzi na zadane pytania.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego przewlekłości postępowania i ustalania dochodu całej rodziny, podczas, gdy wniosek został złożony przez syna skarżącej, a także ustalania dochodu w późniejszych miesiącach, podczas, gdy zdaniem skarżącej winien być ustalony jedynie z miesiąca lutego 2024 roku, to jest z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku. W ocenie skarżącej w sprawie miało dojść do przewlekłości postępowania, ponieważ pracownik socjalny przeprowadził rodzinny wywiad środowiskowy dopiero po dwóch tygodniach od dnia zgłoszenia potrzeby objęcia pomocą. Ponadto pracownik socjalny nie powinien sprawdzać dochodu skarżącej, ponieważ podanie o pomoc dotyczy jedynie syna skarżącej

W przedmiotowej sprawie istotnie stroną postępowania jest syn skarżącej, który pierwszą prośbę o pomoc złożył telefonicznie w dniu 18 marca 2024 roku. Dotyczyła ona wydania potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na okres 90 dni. Zgodnie z art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146) decyzję w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej wydaje się między innymi po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 poz. 901 z późn. zm.). Z kolei w myśl przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 poz. 893) wywiad przeprowadza się w terminie 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o konieczności jego przeprowadzenia.

W niniejszej sprawie dwóch pracowników socjalnych przeprowadziło wywiad w dniu 29 marca 2024 roku, to jest w dziewiątym dniu roboczym od złożenia wniosku. Termin przeprowadzenia wywiadu został zachowany a zarzut skarżącej odnośnie niedochowania terminu przeprowadzenia wywiadu jest bezzasadny. Ponadto należy zaznaczyć, iż wywiad środowiskowy mógłby zostać przeprowadzony wcześniej, ale nie odbierał telefonu, przez co pracownik socjalny nie miał możliwości uzgodnić wspólnie z klientem wcześniejszego terminu spotkania. Z uwagi

na powyższe pracownik socjalny wykorzystał numer telefonu do [redacted], z którą skontaktował się w dniu 27 marca 2024 roku i umówił się na wizytę w środowisku na dzień 29 marca 2024 roku.

W trakcie przeprowadzania wywiadu z synem skarżącej ustalono dwie okoliczności, które miały wpływ na całe późniejsze postępowanie. Pierwsza z nich polegała na rozszerzeniu zakresu pomocy wnioskowanej uprzednio przez syna skarżącej i poza potwierdzeniem prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, zawnioskował także o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej: zasiłku okresowego i zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. Ustalono także, że syn skarżącej nie jest osobą samotnie gospodarującą, bowiem gospodaruje wspólnie ze skarżącą i rodzeństwem, a gospodarstwo domowe składa się z pięciu osób.

Zarówno potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, jak również świadczenia pieniężne z pomocy społecznej wymagają spełnienia przez stronę kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej -odpowiednio: 776 zł w gospodarstwie jednoosobowym lub 600 zł na osobę w rodzinie. Stąd też konieczność ustalenia dochodu rodziny [redacted] dotyczyła między innymi dochodu skarżącej jako członka rodziny. Mając na uwadze okoliczność, że skarżąca korzystała w okresie, którego sprawa dotyczyła, ze świadczeń wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, istniała konieczność pozyskania informacji z tego organu. Zwłaszcza, że oświadczenia składane przez skarżącą odnośnie terminu zakończenia pobierania tych świadczeń budziły uzasadnione wątpliwości pracowników socjalnych. Skarżąca twierdziła, że ostatnie świadczenie otrzymała w lutym. Tymczasem z pisma Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wynika, że świadczenie otrzymała również jeszcze w marcu. Dowodzi to zatem, że pracownik socjalny zasadnie ustalał dochód skarżącej za miesiące późniejsze. W pomocy społecznej ma to istotne znaczenie, bowiem ewentualna utrata dochodu wpływa na to, z jakiego okresu ustala się dochód. Zgodnie bowiem z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony. Ponieważ podanie strony zostało złożone w marcu tego roku, zatem ustalenie spełnienia kryterium dochodowego winno opierać się na dochodzie uzyskanym w lutym. Chyba, że dochód z któregośkolwiek źródła dochodu rodziny zostałby utracony, czyli istniał w lutym, ale w marcu już go nie otrzymano, wówczas należałoby przyjąć dochód z marca. W przedmiotowej sprawie o dochodzie utraconym można więc mówić dopiero w miesiącu kwietniu 2024 roku.

Mając powyższe na uwadze w dniu 5 kwietnia 2024 roku pracownik socjalny na podstawie art. 105 ustawy o pomocy społecznej wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o udostępnienie danych w celu zweryfikowania kwoty i terminu wypłaty świadczenia rehabilitacyjnego. Odpowiedź do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęła 17 kwietnia 2024 roku i dopiero po jej przeanalizowaniu można było zakończyć postępowanie dowodowe, a następnie zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 poz. 572) przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Zasada ta zwana zasadą czynnego udziału stron w postępowaniu musi być realizowana przez organ wydający decyzję. Z uwagi na brak możliwości wydania decyzji administracyjnej w ustawowym terminie, to jest w terminie miesiąca od dnia złożenia podania, w dniu 18 kwietnia 2024 roku zgodnie z art. 36 Kodeksu postępowania administracyjnego poinformowano stronę o przedłużeniu postępowania do dnia 18 maja 2024 roku. Zawiadomienie zawierało

pouczenie o możliwości złożenia ponaglenia. Pismo zostało odebrane przez
w dniu 19 kwietnia 2024 roku. Ponaglenia nie złożono.

W dniu 29 kwietnia 2024 roku skarżąca skontaktowała się telefonicznie z Zastępcą Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w celu złożenia skargi na zbyt długie zdaniem skarżącej oczekiwanie na wydanie decyzji. Następnie w tej sprawie ze skarżącą skontaktowała się Kierownik Działu do spraw Rodziny i Pomocy Środowiskowej, która poinformowała, iż ze względu na wysłane w dniu 19 kwietnia 2024 roku zawiadomienie o zakończeniu postępowania sprawa nadal jest w toku.

Należy zaznaczyć, iż gdyby pracownik socjalny prowadzący postępowanie bazował wyłącznie na stwierdzeniach skarżącej i Jej syna dotyczących dochodu, doszłoby do przyznania świadczeń osobie przekraczającej kryterium dochodowe, co stanowiłoby naruszenie przepisów prawa. Ponadto mając na uwadze, że doszłoby do nieprawidłowego rozporządzenia środkami publicznymi, to stanowiłoby to także naruszenie dyscypliny finansów publicznych. W tym zakresie zarzut skarżącej należy uznać za niezasadny.

Skarżąca zarzuca także, że do dnia złożenia skargi rodzina nie otrzymała żadnej pomocy finansowej, a syn nie został zgłoszony do ubezpieczenia zdrowotnego.

Dochód rodziny skarżącej i syna w lutym 2024 roku przekroczył ustawowe kryterium dochodowe w pomocy społecznej, zatem rodzina nie kwalifikowała się do pomocy w formie zasiłku okresowego od marca, a nie spełnił warunku koniecznego do potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, który zgodnie z art. 54 ust. 3 pkt 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wymaga przed wydaniem decyzji potwierdzenia spełniania kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Uwzględniając dochód strony z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, czyli z lutego 2024 roku rodzina kwalifikowała się jedynie do przyznania świadczenia w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, ponieważ uchwałą Nr LVII/570/2023 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 28 listopada 2023 r. podwyższona została kwota dochodów uprawniających do zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności do 200% kryterium dochodowego. Taka pomoc została synowi skarżącej przyznana decyzją z dnia 6 maja 2024 roku, a kwota przyznanej pomocy ustalona została w oparciu o możliwości pomocy społecznej, do czego obliguje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przepis art. 3 ust.4 ustawy o pomocy społecznej.

Zarzut skarżącej jest niezasadny, a przede wszystkim z uwagi na okoliczność, że w dniu 22 kwietnia 2024 roku, to jest w dacie złożenia skargi postępowanie administracyjne nie było jeszcze zakończone. Ponadto z materiału dowodowego wynikało, że z uwagi na przekroczenie kryterium dochodowego strona nie mogła skorzystać z innych form świadczeń pieniężnych poza przyznanym zasiłkiem celowym, mającym charakter świadczenia jednorazowego. Nie mogła również uzyskać potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

W zakresie zaległości w opłatach za wyżywienie córki w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Szczecinie pracownik socjalny miał nie słuchać wyjaśnień skarżącej. Ponadto skarżąca miała zostać poinformowana przez pracownika socjalnego, że decyzja dotycząca syna nie zostanie wydana przed wyjaśnieniem sprawy zadłużenia w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym.

Co do tego zarzutu wskazać należy, że kwestie dotyczące ewentualnych zobowiązań skarżącej wobec Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego nie miały żadnego wpływu na prowadzone postępowanie w sprawie potwierdzenia prawa do

świadczeń opieki zdrowotnej i przyznania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Pracownik socjalny nie mógł i nie uzależniał przyznania świadczeń od wyjaśnienia tej sprawy. Zagadnienie to zostało poruszone ze skarżącą niejako przy okazji wizyty pracowników socjalnych w środowisku.

W dniu 17 kwietnia 2024 roku do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęła informacja z Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego, z której wynikało, że na koncie skarżącej wykazano zaległość w opłacie za wyżywienie córki przebywającej w tej placówce. W załączeniu przesłano wniosek dotyczący podejrzenia marnotrawienia świadczenia 800 plus. Powyższą sprawę również należało wyjaśnić, co jednak nie miało wpływu na postępowanie dotyczące próśby o pomoc złożonej w dniu 18 marca 2024 roku i było odrębnie rozpatrywane.

Podczas wizyty w środowisku skarżąca ustnie oświadczyła, że w jej ocenie za nic nie musi płacić i niczego nie będzie regulować i wyjaśniać. Przesłała informację z Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego, iż na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Stargardzie z dnia 16 sierpnia 2023 r. sygn. akt III Nkd 28/23 jest zwolniona z ponoszenia kosztów wyżywienia córki. W dniu 29 grudnia 2023 roku dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego przesłał do skarżącej informację, iż od dnia 21 grudnia 2023 roku jest zwolniona z ponoszenia kosztów wyżywienia za córkę. Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w rozmowie z pracownikiem socjalnym potwierdziła, iż skarżąca zobowiązała się spłacać powstałą zaległość w ratach po 200 zł.

Pracownik socjalny wysłuchał skarżącą, sprawa została wyjaśniona, a postępowanie w sprawie marnotrawienia świadczenia wychowawczego nie otrzymało dalszego biegu. W tym stanie faktycznym i prawnym zarzut skarżącej nie jest zasadny.

Skarżąca jako kolejny zarzut wskazuje, że czuła się jakby prosiła o jałmużnę, uważa, że była spychana na margines, poniżana i lekceważona. Jednym z przejawów tego miała być propozycja pracownika socjalnego, aby skarżąca podjęła zatrudnienie lub udała się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w celu uzyskania dalszej wypłaty świadczenia rehabilitacyjnego.

Pracownik socjalny będący na wywiadzie wyjaśnił, że nie przypomina sobie, aby miał proponować skarżącej podjęcie zatrudnienia. Według niego nie było takiej sytuacji. Jednocześnie wyjaśnił, iż mógł radzić skarżącej udanie się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych celem ustalenia, z jakich uprawnień może skorzystać po zakończeniu wypłaty świadczenia rehabilitacyjnego.

Z kolei podczas rozmowy telefonicznej Kierownik Działu do spraw Rodziny i Pomocy Środowiskowej poinformowała skarżącą, że dochód rodziny z miesiąca lutego 2024 roku nie kwalifikował syna do pomocy w formie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej oraz nie kwalifikował rodziny do pomocy w formie zasiłku okresowego. Natomiast wyjaśniła, że decyzje odmowne, które będą wydane w aktualnie toczącym się postępowaniu nie stanowią przeszkody do złożenia kolejnego wniosku, albowiem z materiału dowodowego wynika, że poczynając od kwietnia 2024 roku będzie kwalifikować się do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym, a Jego rodzina do innych form świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W tym samym dniu to jest 29 kwietnia 2024 roku przyjęto kolejne zgłoszenie telefoniczne dotyczące udzielenia pomocy w formie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej oraz pomocy w formie zasiłku okresowego. W dniu 10 maja 2024 roku zgodnie z obowiązującymi przepisami został przeprowadzony kolejny wywiad środowiskowy uwzględniający zmianę sytuacji

dochodowej rodziny, a po przeanalizowaniu sytuacji finansowej w dniu 16 maja 2024 roku została wydana decyzja administracyjna przyznająca pomoc w formie zasiłku okresowego oraz decyzja potwierdzająca prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dla , bowiem tym razem dochód rodziny kwalifikował do udzielenia pomocy.

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej poinformowała, iż pracownicy socjalni zatrudnieni w ośrodku zawsze odnoszą się z szacunkiem i kulturą do klientów. Dokonywane przez nich czynności i ich postawa w pracy z osobami korzystającymi ze wsparcia znajdują oparcie nie tylko w ustawie o pomocy społecznej, ale również w Kodeksie etycznym wprowadzonym zarządzeniem Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Gdyby pracownicy wykazywali się lekceważeniem wobec skarżącej i Jej syna, to nie udzielaliby im pełnej i rzetelnej informacji umożliwiającej uzyskanie pomocy w następnych okresach. Ponadto etyczne postępowanie jest jednym z kryteriów oceny pracy pracowników socjalnych, co wskazuje na ważność tego warunku w pracy pracowników zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stargardzie.

Pani Ewa Sowa Zastępca Prezydenta Miasta Stargard uczestnicząca w posiedzeniu Komisji podjęła działania w zakresie bieżącej pomocy i wsparcia

. W sprawie dotyczącej uzyskania dla syna skarżącej orzeczenia o niepełnosprawności swoją pomoc wyraziła Pani Wanda Nowicka radna Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej po wnikliwym przeanalizowaniu skargi jak i pisemnych i ustnych wyjaśnień złożonych podczas posiedzenia uznała, że skarga jest bezzasadna. Postępowanie w niniejszej sprawie przyznania pomocy finansowej zostało przeprowadzone zgodnie z obowiązującą procedurą bez zbędnej opieszałości, w sposób umożliwiający uzyskanie przysługującej pomocy w najbliższym możliwym terminie.

Mając na uwadze przebieg całej sprawy, Komisja Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej na posiedzeniu w dniu 27 maja 2024 roku po kompleksowym rozpatrzeniu skargi

na działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie udzielania pomocy dla niepełnosprawnego syna , uznała skargę za bezzasadną.

Mając na uwadze powyższe, Komisja wnosi o podjęcie przedmiotowej uchwały.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 239 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego w przypadku, gdy skarga, w wyniku jej rozpatrzenia, została uznana za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a skarżący ponowi skargę bez wskazania nowych okoliczności – organ właściwy do jej rozpatrzenia może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją w aktach sprawy – bez zawiadamiania skarżącego.

Wnioskodawca:

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji
Rady Miejskiej w Stargardzie

Przewodnicząca Komisji

Krystyna Smolarek